
HRVATSKI LATINISTI U KROATOLOGIJI

Proučavanje kulture bilo kojega naroda i prostora, pa tako i Hrvata i Hrvatske, može biti potpuno samo ako crpe podatke i metodologiju iz mnogih područja znanja. Stoga se i valjano bavljenje hrvatskom kulturom oslanja na dosege raznih disciplina, od kojih neke zbog svoje važnosti zauzimaju posebno mjesto. Latinistika – napose poslijeantička – nesumnjivo je jedna od takvih. Ne samo kao najraniji jezik hrvatske pismenosti, već i kao jedna od najustrajnijih i najrazvedenijih konstanti ovdašnjeg znanstvenog, političkog, umjetničkog i vjerskog života, latinski je nezaobilazan sastojak glavnine domaćih kulturnih zbivanja sve do najsvježije prošlosti, bilo da ih vežemo isključivo za današnji teritorij Hrvatske ili da u njih uključimo i djelovanje našijenaca u inozemstvu.

Iako u hrvatskom društvu svijest o tome koliko nam kao zajednici znači latinistička baština ubrzano blijedi, ovo nije zgodno mjesto za podsjećanje na velike osobe, događaje i ostvarenja iz naše prošlosti do kojih možemo doprijeti samo posredstvom latinskog jezika. Zahvaljujući prigodi koju je pružio časopis *Kroatologija*, ovdje nudimo mali, ali reprezentativan izbor tema koje mogu dobro poslužiti za osvjetljavanje te znatnosti.

Želeći osigurati poseban prostor pojedinim aspektima izučavanja hrvatske kulture, uredništvo je časopisa *Kroatologija* dogovorilo da će u narednom razdoblju neki njegovi brojevi biti disciplinarno usmjereni, a da će naglasak biti na područjima koje pokrivaju odjeli Hrvatskih studija. Ovo je prvi u nizu takvih brojeva, a posvećen je fenomenu hrvatskoga latiniteta. Pet članaka pravilno se rasporedilo na golem raspon naše latinističke produkcije: počevši od djelatnosti srednjovjekovnoga velikana Hermana Dalmatina u radu Luke Boršića i Ivane Skuhala Karasman, preko renesansnog epičara Jakova Bunića, kojim se pozabavila Ana Oreški, te prijevodnog prosvjetiteljskog epa iz pera Brne Džamanjića, koji su obradile Dajana Čosić, Matea Mrgan i Petra Šošćarić, do administrativne crkvene prepiske biskupa Augustina Miletića iz 19. st., izdane trudom Rudolfa Barišića, i naposljetku suvremene metodologije koreliranja latinskoga s drugim nastavnim predmetima i iskustvom suvremenosti, što nam je predstavljaju Zdravka Martinić-Jerčić i Tamara Tvrtković. Osim toga, tri

objavljena prikaza daju presjek kroz veoma različite tipove publikacija: jedan se bavi neolatinističkom enciklopedijom koja je poduhvat na svjetskoj razini, drugi lokalno fokusiranom latinskom filozofskom antologijom, a treći izdanjem djela jednog domaćeg latinista.

Osobita je značajka sveska u tome što je glavnina članaka rezultat suradničkog rada više autora. To je u domaćoj humanistici relativno rijetko, a pokazuje kako proučavatelji hrvatskoga latinитета, osim što velik dio svojega vremena provedu u za plodno proučavanje nužnoj osami, itekako znaju raditi i pisati i timski.

Premda ovaj svezak nije obljetničarski zacrtan, s njegovim se izlaskom slučila desetogodišnjica početka nastave na Studiju latinskoga jezika u sklopu Hrvatskih studija. U tih deset godina Odjel za hrvatski latinitet kadrovski se i kurikularno upotpunio, a uspostavio je i suradnju s postojećim latinističkim odsjecima u zemlji, kao i s nekima u inozemstvu. Članovi Odjela znanstveno su i stručno veoma aktivni u rasponu od sudjelovanja u znanstvenim projektima i izlaganja na skupovima do izvannastavnog rada sa studentima i suradnje sa školskom razinom obrazovnog sustava. Ovim skromnim prilogom obilježavamo i taj napredak.

Mnogo ljudi zaslužuje zahvalu za omogućavanje izlaska ovoga posebnog broja časopisa *Kroatologija*. Prije svega, zahvaljujem autorima koji su se odazvali pozivu na suradnju, konstruktivno surađivali tijekom uredničkog postupka i strpljivo čekali izdavanje svojega rada. Osim njih, najveći su posao obavili recenzenti, koji su spremno upregnuli svoju stručnost kako bismo dobili što kvalitetnije članke. Naposljetku, svoju zahvalnost izričem i kolegicama i kolegama iz Uredništva, koji su mi s povjerenjem delegirali posao urednika broja, kao i lektoricama i tehničkom osoblju na Hrvatskim studijima i u tiskari, koji su ekspeditivnošću i ljubaznošću pripomogli da završni dio pripreme materijala protekne brzo i ugodno.

Šime Demo
urednik broja